

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 802/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Kučerom, Krajinská 30, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 162/2010 a jeho rozsudkom z 28. marca 2012, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 267/2012 a jeho rozsudkom z 12. marca 2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 298/2013 a jeho uznesením zo 16. júna 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 7. septembra 2015 doručené podanie [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Kučerom, Krajinská 30, Bratislava, označené ako „*Ústavná sťažnosť*“, ktoré ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 162/2010 a jeho rozsudkom z 28. marca 2012 (ďalej aj „napadnutý postup“ a „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 267/2012 a jeho rozsudkom z 12. marca 2013 (ďalej aj „napadnutý postup“ a „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 298/2013 a jeho uznesením zo 16. júna 2015 (ďalej aj „napadnutý postup“ a „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania o náhradu škody vedeného okresným súdom pod sp. zn. 44 C 162/2010 v procesnom postavení navrhovateľa. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 44 C 162/2010 z 28. marca 2012 návrh sťažovateľa zamietol. Krajský súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 14 Co 267/2012 z 12. marca 2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 Co 267/2012 z 12. marca 2013 podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 298/2013 zo 16. júna 2015 odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje skutkový stav, avšak z ústavnoprávneho hľadiska odôvodnenie jeho sťažnosti spočíva len vo všeobecnom konštatovaní, že *„rozhodnutia súdov čo do objektívnosti a zdôvodnenia rozhodnutí o spoluzodpovednosti s [REDAKOVANÉ] sú nepreskúmateľné a tým v rozpore s ústavou, ako aj dohovorom“*.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní na Najvyššom súde SR, Krajskom súde v Bratislave a Okresnom súde Bratislava III na súdnu ochranu bolo porušené.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR, rozsudky Krajského súdu v Bratislave a Okresného súdu Bratislava III sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd sťažovateľovi priznáva primerané zadostučinenie vo výške 3000.- eur, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd Bratislava III. “

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde. Ak ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (ako to je i v prípade sťažovateľa), musí obsahovať jednak všeobecné náležitosti uvedené v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti uvedené predovšetkým v § 50 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami na návrh na rozhodnutie (petit) vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde.

Z hľadiska predbežného prerokovania sťažnosti je podstatný najmä § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení má také nedostatky, bez odstránenia ktorých je mimoriadne obtiažné o nej konať a rozhodnúť. Nedostatky sťažnosti sa v prvom rade vzťahujú na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 56 zákona o ústavnom súde, keďže v ňom nie sú označené konania a rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými malo dôjsť k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navyše sťažnosť nie je vo vzťahu k označeným porušovateľom (okresný súd, krajský súd a najvyšší súd) náležite odôvodnená.

Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia sťažnosti a jej príloh (nie petitu) síce vyplýva, ktoré konania a rozhodnutia všeobecných súdov sťažovateľ napáda, avšak v spojení s nedostatočným odôvodnením sťažnosti ide o taký nedostatok, aký ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktorá by zodpovedala požiadavkám vyvoditeľným z § 20 a § 50 v spojení s § 56 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Napriek uvedeným nedostatkom, ktoré by boli pri rigoróznom prístupe ústavného súdu dostatočným dôvodom na odmietnutie sťažnosti, pristúpil ústavný súd, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, pri predbežnom prerokovaní k vecnému posúdeniu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ sťažnosťou napáda postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 162/2010 a jeho rozsudok z 28. marca 2012, ktorým bol zamietnutý jeho návrh v konaní o náhradu škody.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti s preskúvaním napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúvať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúvať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd pripomína svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Z uvedeného právneho názoru vyplýva, že porušenie svojich základných práv mohol sťažovateľ namietat' v konaní pred ústavným súdom v zásade len z dôvodov, ktoré uviedol vo svojom odvolaní proti prvostupňovému odsudzujúcemu rozsudku. Pri preskúmvaní napadnutého rozsudku sa preto ústavný súd sústredil na posúdenie, ako sa krajský súd vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku krajský súd uvádza:

«Odvolacie námietky navrhovateľa neobstoja, a s ich prevažnou väčšinou sa už dostatočne vysporiadal súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v konaní bolo preukázané, že útok na navrhovateľa bol ojedinelým incidentom, ku ktorému vo vlaku v uvedený deň došlo. Preto súd prvého stupňa správne vyhodnotil zvýšené opatrenia, ktoré boli vykonané, vzhľadom na to, čo sa dialo, za dostatočné. Nič nenasvedčovalo tomu, že by malo dôjsť k útoku. Zo svedeckých výpovedí najmä vyplynulo, že predmetná preprava z hľadiska bezpečnostnej situácie nebola ničím výnimočná, situácia vo vlaku bola normálna, i keď fanúšikovia boli hluční, nerobili neporiadok. Nebolo potrebné upozorňovať ľudí aby si presadli kvôli fanúšikom (svedok [REDACTED]). Sám navrhovateľ sa zjavne necítil byť ohrozený, o ochranu nikoho nežiadal,

v kupé sedel sám. Atmosféra násilia vznikla až po útoku na navrhovateľa, keď boli útočníci spolu s navrhovateľom vyvedení z vlaku. Je to navrhovateľ, ktorý účelovo vyťahuje citácie svedkov, ktorý však opisovali atmosféru na stanici [REDACTED], ku ktorej došlo až po útoku na neho, kedy podľa svedka [REDACTED], príslušníka ŽP, z vlaku povyskakovalo 50 - 70 ľudí s tým, aby podozrivých zasahujúci príslušníci vrátili do vlaku. Až vtedy sa schyľovalo ku konfliktu, ktorému sa však predišlo tým, že páchatel bol zadržaný, druhý z podozrivých sa vrátil do vlaku, a vlak bol uvoľnený na ďalšiu cestu. Neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že odporca v 1. rade bol povinný podľa čl. 5 prepravného poriadku vylúčiť cestujúcich [REDACTED] a [REDACTED] - osoby pod vplyvom alkoholu - z prepravy. Slovné spojenie „pravom prepravcu je z vlaku vylúčiť osoby pod vplyvom alkoholu“ vyjadruje právo prepravcu, nie však povinnosť. Odporcovia neporušili žiadne svoje povinnosti, náhodnému konaniu útočníka a jeho následkom sa v danej situácii nedalo zabrániť. Ku škode navrhovateľa došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním [REDACTED] [REDACTED], za ktoré žiaden z odporcov nezodpovedá. Zodpovedá za ňu výlučne [REDACTED] [REDACTED]. Vzhľadom na dôvody zamietnutia žaloby bol postup súdu prvého stupňa správny, keď nevykonal ďalšie dokazovanie na preukázanie výšky škody, pretože to nebolo potrebné.»

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd sa v ňom zaoberal so všetkými odvolacími námietkami sťažovateľa a zaujal k nim ústavne akceptovateľné závery. Krajský súd predovšetkým zrozumiteľne vysvetlil, prečo nepovažoval prepravu z hľadiska bezpečnostnej situácie za výnimočnú, a tiež zaujal stanovisko k tvrdeniu sťažovateľa o porušení čl. 5 prepravného poriadku odporcu v 1. rade a k vyvodu zodpovednosti za škodu spôsobnú sťažovateľovi.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu z hľadiska vysporiadania sa s odvolacími námietkami sťažovateľa nevykazuje také nedostatky, ktoré by mohli mať ústavnú intenzitu. Ústavný súd preto považuje argumentáciu krajského súdu obsiahnutú v odôvodnení jeho rozhodnutia z ústavného hľadiska za akceptovateľnú a udržateľnú.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že medzi jeho obsahom a obsahom základného práva a práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

V tejto súvislosti ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Z už uvedeného (pozri najmä časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo odmietnutím jeho dovolania najvyšším súdom. V súvislosti s týmto tvrdením sťažovateľa ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci... dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky; dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g O. s. p., odvolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd...

S prihliadnutím na obsah dovolania sa odvolací súd osobitne zameril na otázku, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f O. s. p.) tým, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade správnymi predpismi a žalobcovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov...

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviska procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil...“

Vo vzťahu k dovolacej námietke sťažovateľa, že „súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania“, najvyšší súd uvádza:

„nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O. s. p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie... Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.“

V súvislosti s ďalšou námietkou sťažovateľa, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatuje:

„Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

V nadväznosti na citované časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd svoj záver, že dovolanie sťažovateľa v danom prípade nie je prípustné, primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa a na tomto základe odmietol dovolanie ako neprípustné.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015